

Porvarilliset julistaneet kansalaissodan.

Monta kertaa on tässä lehdessä tehty selkoa nykyisen aseman äärettömästä arkaluontoisuudesta. On varoitettu porvarillisia ja on osoitettu mitä tulossa on. On sanottu, että työttömyys ja nälkä ikäänkuin luonnon lakien välttämättömyydellä johtavat epäjärjestyksiin ja mellakoihin. Epäkohtain korjaamista on pontevasti vaadittu. mutta sellaisissakin tapauksissa, joissa rahtunen hyvää tahtoa olisi voinut tuottaa tuntumia parannuksia kärsivän työväestön oloihin, on porvaristo sille annettuihin kehoituksiin suhtautunut tyhmällä ylimielisyydellä ja useissa tapauksissa, myös ilkkuvalla ivalla. Tuo ei ole voinut mennä seurauksitta. Sairaustilaan joutunut yhteiskunta on alkanut liikehtiä. Työväestössä on ollut havaittavissa loppuunkulutetun kärsivällisyyden peloittavia merkkejä. Syvästi valitettavia tekojakin on jo tapahtunut.

Ennakolta on lehdessämme myöskin monta kertaa sanottu, että sellaisia tekoja tulee taantumus käyttämään astinlautanaan. Siten onkin nyt tapahtunut. Noihin valitettaviin tekoihin viitaten on porvarillisten asettama musta senaatti pyytänyt eduskunnalta avointa valtuutta poliisiarmeijan perustamiseksi. Ja eduskunnan niukka porvarillinen enemmistö on „hyvä”-huudoin tervehtinyt tuota esitystä. Asiaa on käsitelty kahdessa pitkässä istunnossa, kunnes viime sunnuntaita vastaan yöllä senaatti sai eduskunnan porvarillisten äänillä, itselleen sen toimiluvan, jota se halunnut oli.

Sosialidemokratien puolesta sanottiin eduskunnassa, sitten kun asiasta oli tehty päätös, että tällä teollaan on porvaristo julistanut sodan työväkeä vastaan. Siihen lausuntoon on varmaan yhtyvä jokainen luokkatietoinen työläinen. Sillä työväki käsittää, se tietää sen kokemuksesta. että tällaisia otteita ei tehdä yksinomaan järjestyksen ylläpitämiseksi vaan että porvarillisten aseelliset puuhut ovat itse asiassa suunnatut työväen järjestöjä ja niiden toimintaa vastaan. Aseelliseen mahtiin nojaten aikoo porvaristo nyt ratkaista kysymyksen korkeimmasta vallasta omien luokkaetujensa viitoittamaan suuntaan, minkä työväki, porvarillisten monien yritysten johdosta, jo tuntee erinomaisen hyvin. Myöskin on selvää, porvariston täytyy sen itsekin tajuta, ettei sellaisilla toimenpiteillä, kuin mistä tässä on kysymys, kyetä näissä oloissa saamaan toimeen järjestystä. Yhteiskunta on sairas ja tarvitsisi sellaisena - ei lakimiehiä, vaan lääkäreitä. puhuaksemme kuvaannollisesti. Nyt tarvittaisiin uudistuksia, työtä ja leipää. Kun niitä saataisiin, niin järjestys seuraisi itsestään. Pamppuja käyttämällä siihen sijaan valmistetaan vain yhäkin otollisempaa maaperää mellakoille ja meteleille. Syöksytään suoraa päätä kansalaissotaan sillä onhan toki aivan mieletön sellainen ajatus, että työväki vastaan panematta alistuisi porvarillisten nyt perustettavaksi päätetyn lahtarijoukon komennettavaksi.

Valtiopäiväjärjestyksen mukaan on eduskunnassa käsiteltävät asiat, ennen kuin ne otetaan lopullisesti päätettäväksi, lähetettävät valmistelua varten valiokuntaan. Mutta tämän suuren ja huomattavan asian suhteen tehtiin nyt poikkeus. Vaikka saatiinkin hallituksen jäseneltä kuulla,

että aijotun poliisiarmeijan kustannukset tulevat nousemaan noin miljoonaan markkaan kuukautta kohti, lukuunottamatta perustamismenoihin tarvittavia rahamääriä, hylkäsivät porvarilliset kaikki sosialidemokratien taholta tehdyt, asian valiokuntaan lähettämistä tarkoittavat ehdotukset. He noudattivat nyt ääretöntä kiirettä, vaikka eivät ole tahtoneet ollenkaan jouduttaa sosialidemokratien tekemäin aloitteiden kasittelyä järjestysvallan säännöstelemiseksi. Se heidän noudattamansa joutuisuus ennustaa pahaa. Vakavia aikoja on tulossa. Porvarilliset ovat tahtoneet lyödä päänsä seinään. Kohtalo nyt vain suokoon, etteivät he olisi onnistuneet saattamaan Suomen kansaa korjaamattomain vaurioiden alaiseksi. Työväen täytyy ryhtyä toimintaan, mutta tämä toiminta olkoon tarkoin harkittua. Keskitettyä se olkoon, sillä hajanaisilla, enemmän tai vähemmän yksityisluontoisilla yrityksillä edistettäisiin vain taantumusta.

Senaatin vallananastuspyrkimykset.

Sos.-dem. eduskuntaryhmän jäsenet kiinnittävät eduskunnan huomiota tähän vaaralliseen laittomuuteen.

Edustajat E. Gylling, E. Huttunen y.m. ovat jättäneet eduskunnalle seuraavasisältöisen asiakirjan ehdotuksineen:

Edu3kunnan päätöksen mukaisesti viime marrask. 15 päivältä käyttää Eduskunta itse korkeinta valtaa, joka voimassaolleiden säännösten mukaisesti ennen on kuulunut keisarille ja suuriruhtinaalle. Toimeenpanevaa valtaa käyttämään asetti Eduskunta viime marraskuun 24 päivänä jäsenet Senaattiin. Senaatin toimivalta on määritelty Senaatin ohjesäännössä vuodelta 1892. Senaatin monet toimet osottavat kuitenkin, että Senaatti pyrkii laajentamaan valtaansa sille kuuluvien rajojen sivu ja täten anastamaan valtaa, joka kuuluu Eduskunnalle. Tällainen laiton me- nettely, johon jo sinänsä sisältyy vaarallinen kehitys, käy sitä arveluttavammaksi, kun Suomen uusi hallitusmuoto parhaillaan on valmistelun alaisena, ja Senaatin toiminnan suunta saattaa suuresti vaikeuttaa kansanvaltaisen hallitusmuodon toteutumista. Olemme senmuoksi katsoneet olevan aihetta kiinnittää huomiota tähän vaaralliseen laittomuuteen.

Ylempien virkamiesten nimitys ei Senaatin ohjesäännön mukaan ole Senaatin, vaan korkeimman vallan asiana. Siitä huolimatta on Senaatti toiminta-aikanaan tehnyt useita tällaisia nimityksiä, m.m. nimittämällä Vaasan läänin kuvernöörin, erinäisten keskushallitusten ylitirehtöörejä y.m.

Niinikään on Senaatti useissa tapauksissa myöntänyt määrärahoja, joita ei ole menosäännössä, m.m. sellaiseenkin tarkoitukseen kuin Saksanniemen poliisikoulua varten, joka homma laajoissa kansalaispiireissä on herättänyt oikeutettua suuttumusta. Nyt kuluvalle vuodelle ei vielä Eduskunta ole rahasääntöä vahvistanut, mutta siitä huolimatta ei Senaatti ole Eduskunnalta hankkinut valtuutusta väliaikaisesti hoitaa valtiotaloutta viime vuoden rahasäännön puitteissa,

vaan määrännee menoja omavaltaisesti.

Ja erittäin arveluttavalla tavalla on Senaatti mennyt yli valtuuksiensa perustamalla useita suuria uusia virastoja ja määrätessään näille vuosirahan säännön sekä vahvistaessaan niiden johtosäännöt. Niinpä on Senaatti viime joulukuun 10 päivänä vahvistanut asetuksen maataloushallinnon perustamisesta entisen Maanviljelyshallituksen tilalle ja samalla uudelle suurennetulle virastolle vahvistanut lisätyn vuosirahan säännön. Saman joulukuun 15 päivänä on Senaatti hyväksynyt asetuksen Merenkulkuhallituksen perustamisesta ja samalla vahvistanut tälle uudelle, erittäin suurella virkamiesjoukolla varustetulle, entistä luotsi- ja majakkalaitoksen ylihallitusta korvaamaan tarkoitettulle keskusvirastolle niinikään uuden suuresti lisätyn vuosirahansäännön. Joulukuun 28 päivänä Senaatti on hyväksynyt asetuksen sosiaalihuolluksesta, joka uusi keskusvirasto samalla on saanut 197,000 markkaan nousevan palkkaussäännön vakinaiselle virkamieskunnalleen. Vihdoin on Senaatti 28 päivänä joulukuuta vahvistanut vakuutusneuvoston säännön ja sille 26.000 mkaan nousevan palkkaussäännön. Jokainen näistä uusista virastoista sitäpaitsi tulee saamaan erilaisiin viraston menoihin „määrärahan, jonka Senaatti määrää” tai joka „rahasäännössä osotetaan”. Näiden toimenpiteiden kautta on siis asetettu kymmenittäin ja sadottain uusia virkamiehiä ja virkailijoita, sekä aiheutettu valtiolle useiden satojentuhansien, jopa miljoonan markan uusi vuotuinen lisämeno.

Näihin toimiin ei Senaatti ohjesääntönsä mukaan ole oikeutettu ryhtymään. Päinvastoin on Eduskunta viime heinäkuun 15 päivänä säätämänsä lain kautta Suomen korkeimman valtiovallan käytöstä pidättänyt Eduskunnalle ratkaisuvallan mm. edelläkosketelluissa asioissa. Ja viime marraskuun 15 päivänä päätti Eduskunta toistaiseksi itse käyttää sitä valtaa, joka voimassaoleiden säännösten mukaan ennen oli kuulunut keisarille ja suuriruhtinaalle. Nykyisin asetetulla Senaatilla edellytti sen puheenjohtaja siinä ohjelmakirjelmässä, joka seurasi Senaatin asettamista tarkoittavaa ehdotusta sillä olevan eräitä oikeuksia, joita Senaatin ohjesääntö sille ei myöntänyt. Tuota ohjelmakirjoitusta Eduskunta kuitenkin ei edes käsitellyt, vielä vähemmän hyväksynyt, eikä Senaatin vallan laajennus siten ole saattanut tapahtua.

Edellämainitunlaatuiset monilukuiset Senaatin toimet ovat täten tapahtuneet voimassaolevia lakeja ja määräyksiä syrjäyttämällä, merkiten siis itse asiassa jatkuvaa kaappausta Senaatin taholta Eduskunn[a]n oikeuksia vastaan. Näiden päätösten kautta on myös syrjäytetty Suomen kansan ikävanhaa itseverotusoikeusperiaatetta, johon kuuluu sekä Eduskunnan oikeus vapaasti myöntää suostuntoja valtion tarpeisiin, että myöskin samalla harkita ja päättää valtion menoista. Varsinkin nykyisin, kun enemmän kuin puolet valtion nettotuloista ovat suostuntoja, on tämä Eduskunnan päättämisoikeus menoihin nähden sekä käytännöllisesti tärkeä että ilmeinen. Jos kuitenkin Senaatti Eduskuntaa kuulematta myöntää suuria määrärahoja, tulee Eduskunnan entinenkin harkintaoikeus riistetyksi. Ja erittäin raskaassa muodossa tämä tapahtuu, kun Senaatti perustaa uusia suuria virastoja ja vahvistaa niille menosäännöt, siten aiheuttaen ei ainoastaan tilapäisen, vaan pysyvän suostunnan tarvetta yhä kasvattavan lisämenon. Jo monarkistisen sortovallan aikana v. 1908 on Eduskunta tällaisia näkökohtia silmälläpitäen lausunut, että ja siinäkin tapauksessa että yleensä tuntuvampi

palkkausmenonlisäys on kyseessä, Eduskunnalle on annettava tilaisuus lausua asiasta mielipiteensä. Tämän suuntaisen lausunnon on Eduskunta sittemmin uudistanut tavantakaa, viimeksi pari viikkoa sitten hyväksyessään rahasääntöä vuodelle 1917 koskevan Valtiovarainvaliokunnan mietinnön. Hallituksen nyt kyseessä oleva menettely on siis tämänkin Eduskunnan nimenomaisen päätöksen kanssa jyrkästi ristiriidassa.

Kun Senaatin nyt kyseessäolevat lainvastaiset teot nähtävästi ovat osana Senaatin taholta ajettuja vallankaappaushommia, ja Eduskunnalla laillisesti on oikeus ja velvollisuus tarkastaa Senaatin jäsenten virkatoimia sekä virkavallan väärinkäytösten johdosta ryhtyä pikaisiin ja tehokkaisiin toimiin, niin ehdotamme:

että Eduskunta asiaa tutkittuaan ja vaadittuaan Senaatilta lausuntoa sen nyt kyseessäolevassa suhteessa tekemistä lainvastaisista teoista päättäisi ryhtyä toimitetusta tutkimuksesta aiheutuviin toimenpiteisiin.

Helsingissä tammikuun 11 päivänä 1918.